

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 21.12.2025

Sayı: 5545

38122

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı maddeleri gereğince, Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 20.12.2025

Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

Küçükbaş çiçek hastalığı (Sheep and Goat Pox), koyun ve keçilerde görülen, son derece bulaşıcı, yüksek ölüm oranlarına ve ciddi ekonomik kayıplara yol açan viral bir hayvan hastalığıdır. Hastalık; doğrudan temas, solunum yolu ve kontamine ekipmanlar aracılığıyla hızla yayılmakta, çevre koşullarına son derece dayanıklı olması nedeniyle kısa sürede sürülerin tamamını etkileyebilmektedir.

Küçükbaş hayvancılık; Türkiye'de kırsal istihdamın, aile işletmelerinin ve kırmızı et arzının temel unsurlarından biridir. Bu nedenle küçükbaş çiçek hastalığı yalnızca veterinerlik hizmetlerinin konusu değil; gıda güvenliği, üretici refahı, hayvansal üretimin sürdürülebilirliği ve ekonomik istikrar açısından stratejik bir meseledir.

Son dönemde Yunanistan ve Bulgaristan başta olmak üzere Türkiye'ye komşu veya yakın coğrafyalarda hastalığa ilişkin vakaların bildirilmiş olması, ülkemiz açısından sınır aşan bir risk oluşturmaktadır. Türkiye'de hayvan hareketliliğinin yüksek olması, mera göçleri, hayvan pazarları ve kayıt dışı nakiller; hastalığın yayılması açısından ilave riskler yaratmaktadır.

Öte yandan, aşılama politikalarının sürekliliği, stratejik aşı stoklarının yeterliliği, üreticilere yönelik eğitim faaliyetlerinin kapsamı ve vektörel mücadeleye ilişkin ulusal ölçekte tanımlı bir programın olup olmadığı kamuoyuna açık biçimde bilinmemektedir. Olası bir salgının; hayvan varlığında azalma, damızlık kayıpları, et arzında daralma ve yüz milyonlarca liralık ekonomik zarara yol açma riski bulunmaktadır.

Küçükbaş çiçek hastalığı; hayvancılık sektörünü, üreticiyi ve ülke ekonomisini doğrudan etkileyen, ihmal edilmesi halinde telafisi güç sonuçlar doğurabilecek bir tehdittir.

Bu nedenle Bakanlığın hazırlık düzeyinin, aşılama ve eğitim politikalarının ve acil müdahale kapasitesinin şeffaf biçimde ortaya konulması açısından aşağıdaki sorularımın cevaplanması önem arz etmektedir.

SORULAR

1. Türkiye genelinde küçükbaş çiçek hastalığına ilişkin güncel bir ulusal risk haritası hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa hangi iller yüksek, orta ve düşük risk grubundadır?

2. Bakanlığınızın küçükbaş çiçek hastalığına yönelik ulusal bir eylem planı var mıdır? Varsa bu plan hangi yılları kapsamakta, hangi hedefleri içermektedir?
3. Son 5 yıl içinde (2020–2025) Türkiye’de kaç küçükbaş çiçek vakası tespit edilmiştir? Yıllara ve illere göre dağılımı nedir?
4. Komşu ülkelerde görülen vakalar dikkate alınarak, Türkiye sınırlarında ve riskli bölgelerde alınan ilave önlemler nelerdir?
5. Küçükbaş çiçek hastalığına karşı zorunlu aşılama uygulaması hangi bölgelerde yürütülmektedir? Aşılamanın kapsama oranı yüzde kaçtır?
6. Bakanlığınızın elinde hâlihazırda bulunan küçükbaş çiçek aşısı stok miktarı kaç dozdur? Bu miktar, ülkemizdeki toplam küçükbaş hayvan varlığının yüzde kaçını kapsamaktadır?
7. Aşı temini yerli üretim mi yoksa ithalat yoluyla mı sağlanmaktadır? Yerli aşı üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik yürütülen çalışmalar var mıdır?
8. Olası bir salgın durumunda ilk 90 gün içinde uygulanacak acil müdahale planı, personel görevlendirmesi ve bütçe hazırlığı yapılmış mıdır?
9. Küçükbaş çiçek hastalığının yol açabileceği ekonomik kayıplara ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa öngörülen zarar tutarı nedir?
10. Hastalık nedeniyle uygulanabilecek karantina, hayvan hareketi kısıtlaması ve itlaf süreçlerinde üreticilerin zararlarının karşılanmasına yönelik bir tazminat mekanizması var mıdır?
11. Üreticilere yönelik olarak küçükbaş çiçek hastalığının erken belirtileri, bulaşma yolları ve korunma yöntemleri konusunda yürütülen eğitim faaliyetleri nelerdir?
12. Kaç ilde, kaç üreticiye ulaşılmıştır?
13. Hastalık şüphesi bildiren üreticilerin cezalandırılmayacağına dair güvence verilmekte midir? Erken bildirimleri teşvik edici bir mekanizma var mıdır?
14. Hayvan pazarları, panayırlar ve mera göçleri sırasında biyogüvenlik denetimleri yeterli midir? Bu alanlarda son 3 yılda kaç denetim yapılmıştır?
15. Küçükbaş çiçek hastalığı ile mavi dil gibi diğer sınır aşan hayvan hastalıklarının birlikte görülmesi ihtimaline karşı entegre bir risk yönetimi planı hazırlanmış mıdır?